5. Учитель: Якщо ваші смаки співпадають, запропонуйте разом піти до відповідного театру.

P1: If you are interested in variety show, let's go to the variety theatre together.

P2: With pleasure! / Great!

6. Учитель: Запросіть свого іноземного гостя піти до театру у вихідний день. Скажіть йому/їй про свої уподобання, з'ясуйте, чим цікавиться ваш гість. Домовтеся, куди конкретно ви підете. Скористайтеся схемою діалогу.

Структурно-мовленнєва схема:

P1: I am sorry… , let's go somewhere on … I'm interested in … What about you?

P2 (foreign guest): I'm interested in …, too.

P1: Then let's go to …

P2: What's on at the … on …?

P1: Let me see, … by … . He/she is a … .

P2: All right. Thank you for the invitation.

Таким чином, реалізація комунікативного підходу до навчання англійської мови формує високий рівень мотивації учнів, їх пізнавальних інтересів і потреб в опануванні мовним і мовленнєвим матеріалом. Комунікативні завдання сприяють формуванню і розвитку вмінь і практичних навичок учнів спілкуватися англійською мовою. Зміст завдань стимулює широту й гнучкість мислення, що так необхідні для успішного розв'язання як навчальних, так і життєвих завдань.

Література:

1. Єрмоленко Л. П. Комунікативний підхід до навчання англійської мови в середній школі / Л. П. Єрмоленко // Іноземні мови. – 2002. – № 3. – С.10-11.
2. Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению / Е.И. Пассов. – М.:1991. – С. 30.
3. Скалкін В.Л. Комунікативні вправи англійською мовою. Посібник для вчителя / В.Л. Скалкін. – М. : Освіта, 1983. – С.18.

Половинець Н. П.*

ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У 1-4 КЛАСАХ

У статті обґрунтовано необхідність використання ігрової діяльності на уроках англійської мови у 1-4 класах.

Виховання підростаючого покоління – одне з основних завдань суспільства. У наш час розвитку науки і техніки знання іноземної мови, особливо англійської, є необхідною складовою успішності людини. Але базис для цього формується ще в дитинстві. Саме тому слід приділяти велику увагу вивченню англійської мови ще в молодшій школі. Адже саме в цей період закладаються основи знань, умінь і практичних навичок,

* © ***Половинець Н. П.***

необхідних для подальшого навчання; розвиваються вміння дітей самостійно оволодівати знаннями; пробуджується інтерес до творчих пошуків і до навчання в цілому.

У шкільному віці основною діяльністю є навчання, поєднане із грою та працею. При цьому, на нашу думку, слід зазначити, що як навчання, так і ігрова та трудова діяльність спрямовані на здобуття дітьми необхідних знань, умінь та навичок.

Актуальність теми даної статті зумовлена тим, що на уроках англійської мови у сучасній школі головне завдання вчителя полягає в тому, щоб зацікавити й активізувати школярів, викликати інтерес до вивчення англійської мови, допомогти дітям зберегти й розвинути потяг до знань і задовольнити дитячу потребу в активній діяльності. Це можливо шляхом використання ігор, спрямованих на розвиток комунікативних навичок. Під час ігрової діяльності діти можуть легко залучатись у процес комунікації, що підвищує мотивацію до вивчення англійської мови. Невимушена обстановка ігрової ситуації дає можливість дітям більш повно розкрити свої здібності.

Спираючись на висновки педагогів, психологів та власний досвід, можна з упевненістю стверджувати, що молодші школярі мають здатність швидко переключатися з одного виду діяльності на інший та запам’ятовувати і тривалий час зберігати інформацію. Їхня фантазія та здатність до імітації є досить розвиненими. Отже, виходячи з вищезазначеного, можемо з упевненістю стверджувати про доцільність використання ігрової діяльності на уроках англійської мови в 1-4 класах.

Мета статті полягає у висвітленні особливостей використання ігрової діяльності на уроках англійської мови у початкових класах, ураховуючи особливості дитячого сприйняття; її вплив на розвиток дитячої зацікавленості, активності й комунікативних навичок.

Педагогічна практика показує, що правильність організації навчального процесу має велике значення для досягнення успіху. Використання різних методик, в основному ігрових, дає можливість без перевантаження і напруги засвоїти та актуалізувати лексичний та граматичний матеріал, опрацювати тему уроку, розвивати та удосконалювати навички аудіювання та мовлення. Ігрова діяльність допомагає зробити процес навчання англійської мови цікавим, доступним та захоплюючим.

Спираючись на педагогічну енциклопедію, можемо сказати, що дитяча гра – це вид діяльності дітей, який виник історично і направлений на орієнтування та пізнання предметної та соціальної дійсності; один із засобів фізичного, розумового та морального виховання дітей [1, с. 137]. Ще з раннього дитинства малюк пізнає світ через гру. Вона для нього – спосіб пізнання навколишньої дійсності, спосіб випробування себе. Учителю завжди потрібно про це пам’ятати.

Під час гри діти використовують пам’ять, мислення, сприйняття та фантазію [1, с. 137]. О. Негневицька говорить,

що гра – це не просто колективна розвага. Це основний спосіб досягнення всіх завдань навчання. Саме тому необхідно точно знати, які навички й уміння потрібні; що дитина не вміла й чому навчилась в ході гри; гра повинна поставити дитину перед необхідністю розумового зусилля [2, с. 57].

У педагогічній літературі прийнято розрізняти ігри предметні, сюжетні, рухливі та дидактичні.

Початковою формою ігрової діяльності є предметні ігри дітей дошкільного віку. Це маніпуляції дітей з іграшками та іншими предметами, які супроводжуються емоційною жвавістю.

Сюжетні ігри діляться на рольові, «режисерські» та ігри-драматизації. Рольові ігри – це ігри, у яких діти наслідують інших людей, повторюючи їхні дії [1, с. 153-155]. О. Б. Тарнопольський говорить, що рольові ігри, які є невід'ємною частиною комунікативної методики навчання іноземних мов, дозволяють моделювати в класі ситуації іншомовного спілкування. Кожен учень виступає в запропонованій йому ролі і вирішує певні завдання спілкування, виходячи з мети, ситуації, обставин комунікації, власних намірів і намірів однокласників, взаємовідносин між ними і ролей, які виконують усі учасники спілкування [3, с. 3].

Сюжетні ігри, у яких діти не вибирають собі ролі, а взаємодіють з іграшками, надаючи кожній із них певне значення в загальному сюжеті («школа», «зоопарк»), називають режисерськими.

Ігри-драматизації – це ігри, у яких діти відтворюють літературні твори або театралізують життєві ситуації.

Рухливі ігри – це ігри, в основі яких є рухи з іграшками чи без них; вони виконуються за правилами або без них, часто супроводжуються співами, музикою.

Одним із найбільш дієвих засобів розумового виховання дітей є дидактичні ігри, які сприяють розвитку в дітей зорових, слухових та інших відчуттів, уточнюють знання дітей про предмети та явища оточуючого життя, розвивають кмітливість, мовлення, навчають читати, рахувати тощо. У процесі ігрової діяльності діти більш глибоко й осмислено пізнають навколишній світ. Правила дидактичних ігор розробляються дорослими, але потім інколи видозмінюються, доповнюються дітьми, які граються [1, с. 155-158].

К. Д. Ушинський про гру писав, що «у дидактичній грі формуються всі сторони душі людської, її розум, її серце і її воля, і якщо говорять, що ігри прорікають майбутню долю дитини, то це правдиво в подвійному розумінні: не тільки у грі виявляються здібності дитини і відносна сила її душі, але й сама гра має великий вплив на розвиток дитячих здібностей і нахилів, а одночасно і на її майбутню долю» [4, с.64].

Гра має велике значення для індивідуального розвитку сучасної дитини. Під час гри формується і проявляється потреба дитини впливати на світ, розвиваються інтелектуальні, моральні

і вольові якості, формується особистість в цілому. На уроках англійської мови ігрова діяльність є дієвим засобом уведення та закріплення фонетичного, лексичного і граматичного матеріалу.

Для навчання іншомовного спілкування вчені, методисти і психологи пропонують використовувати різні види ігрової діяльності: навчальні ігри (Н. П. Анікєєва, А. Г. Завялова, Г. В. Рогова, І. Верещагіна, Є. І. Пассов, Д. Б. Ельконін, О. І. Негневицька); рольові ігри (О. А. Колесникова, Т. І. Олійник); ділові або імітаційно-ділові ігри (Н. Н. Круглова, О. Б. Тарнопольський, В. М. Філатов); драматизації, дискусії, інсценівки (А. Й. Гордєєва, М. В. Данилова); проекти, методика здійснення яких дуже близька до проведення ділових ігор (У. Г. Арванітопуло, В. В. Титова, О. Б. Тарнопольський).

Проаналізувавши праці видатних педагогів, можна сказати про наступні функції ігрової діяльності:

1. Навчальна функція полягає у розвитку пам’яті, уваги, сприйнятті інформації, удосконаленні загальнонавчальних умінь і навичок володіння іноземною мовою.

2. Виховна функція полягає у вихованні уважного, гуманного ставлення до інших учасників гри; у формуванні навиків ввічливості; розвитку та укріпленні почуття взаємодопомоги та взаємопідтримки.

3. Розважальна функція полягає у створенні цікавої, захоплюючої, сприятливої атмосфери для вивчення англійської мови.

4. Комунікативна функція полягає у створенні атмосфери іншомовного спілкування.

5. Релаксаційна функція – зняття емоційної напруги, викликаної навантаженням на нервову систему при інтенсивному вивченні іноземної мови.

6. Психологічна функція полягає у формуванні навичок підготовки свого фізіологічного стану для більш ефективної діяльності, а також перебудови психіки для засвоєння великих обсягів інформації.

7. Розвивальна функція спрямована на гармонійний розвиток особистісних якостей для активізації резервних можливостей особистості.

Роль і місце ігрової діяльності в навчальному процесі, поєднання елементів гри та навчання багато в чому залежать від мети, яку поставив учитель, ураховуючи психологічні та фізіологічні особливості дітей молодшого шкільного віку.

Використовуючи навчальні ігри на уроках англійської мови педагог має пам’ятати, що:

– Ігри проводяться англійською мовою.

– Вони повинні відповідати вікові дітей та їх мовним можливостям.

– Форма гри повинна бути обґрунтована педагогічно й дидактично.

– У грі має бути задіяно якомога більше учнів.

– Ігри використовуються для розвитку всіх видів мов-

леннєвої діяльності.

У будь-який вид діяльності на уроці можна внести елементи гри. Під час проведення уроків доцільно використовувати такі ігри:

Гра «1-10»

Мета: вивчення та активація знань про числівники.

а) Хід гри: Учитель називає числівники від 1 до 10 (вони повинні повторюватись). Діти показують таку кількість пальців, яка відповідає названому числівникові.

б) Хід гри: Учитель показує кількість пальців від 1 до 10 (числівники повинні повторюватись). Учні називають відповідні числівники.

Перемагають ті учні, які зробили менше помилок.

Гра «Озвучте діалог».

Мета: активація лексики з вивченої теми, розвиток навиків діалогічного мовлення.

Хід гри: Учні об'єднуються в пари. Кожній парі видаються картки з необхідними репліками. Потрібно скласти діалог і правильно його озвучити. Перемагає пара, яка швидше і краще впорається із завданням.

Гра з м'ячем.

Мета: автоматизація вживання запитань та відповідей.

Хід гри: На дошці написані словосполучення, з якими потрібно складати запитання. Клас об'єднується у дві команди. Представник першої команди складає запитання і кидає м'яч партнеру з другої команди. Гравець, який спіймав м'яч, відповідає, потім складає своє запитання, кидаючи м'яч гравцеві з першої команди тощо. За кожну правильну відповідь команда отримує один бал. Виграє команда, яка набере більшу кількість балів.

Гра з м'ячем: «Запитання – відповідь».

Мета: під час мовленнєвої зарядки підготувати учнів до активної навчально-пізнавальної діяльності на основному етапі уроку.

Хід гри: Вчитель бере м'яч і зі словами «Давайте пограємо з м'ячем і дамо відповіді на запитання!» кидає його учневі і ставить запитання; учень у свою чергу, відповідаючи на запитання, кидає м'яч назад вчителеві.

Орієнтовні запитання та відповіді:

The teacher	**The pupils**
What date is it today?	Today it's the first of October.
What season is it now?	It is autumn now.
Do you like autumn?	No. I don't. I like summer.

Мімічна гра (The mime game).

Мета: під час гри автоматизувати і закріпити вживання теперішнього тривалого часу.

Хід гри: Учитель пише на дошці словосполучення, які будуть використані під час гри. Після цього клас об'єднується у дві команди (утворюючи пари з учасників різних команд).

У гру пари вступають по черзі. Учасник першої команди показує, що він робить на даний момент. Учасник другої команди намагається здогадатись, яку дію той виконує. Потім міняються ролями. Бал отримує та команда, яка швидше і без помилок вгадала дію, яка була показана учнем.

A: Are you skating?

B: No, I am not.

A: Are you dancing?

B: Yes, I am.

Гра «Що є в холодильнику?»

Мета: ознайомитись зі злічуваними та незлічуваними іменниками; закріпити використання їх у своїй мові, використовуючи структури: There is some milk in the fridge. або There are some eggs in the fridge.

Хід гри: Учитель вивішує на дошці картки із зображенням продуктів (можна просто написати назви продуктів). Після цього клас об'єднується у дві команди. Учасники обох команд по черзі говорять, що є в холодильнику. Виграє та команда, яка зробила менше помилок.

Так за допомогою ігрової діяльності вчитель може швидко і весело провести необхідну частину уроку, під час якої діти зазвичай не завжди уважні та спостережливі. На уроках з використанням ігор діти виявляють зацікавленість, вони активні, з нетерпінням чекають своєї черги для відповіді і, як наслідок, вивчають (повторюють чи закріплюютьи) необхідний матеріал в атмосфері гри з бажанням працювати й запам'ятовувати.

Досвід свідчить, що використання ігрової діяльності на уроках англійської мови у 1-4 класах має позитивний вплив на рівень навчальних досягнень. Ігри можуть застосовуватись на будь-якому етапі уроку для проведення будь-якого виду діяльності (читання, письма, говоріння, аудіювання). У процесі гри діти розкривають свої творчі здібності та виявляють креативність. Ігрова діяльність впливає на розвиток уваги, пам'яті, мислення, фантазії, кмітливості, допитливості; збагачує лексичний запас учнів; виховує почуття товариськості та взаємодопомоги. Якщо дитина зацікавлена, то зростає рівень знань, умінь та навичок.

Таким чином, одне із головних завдань учителя англійської мови полягає в тому, щоб зберегти інтерес школярів до вивчення предмета. І саме ігрова діяльність є одним із найбільших ефективних засобів для досягнення цієї мети. За допомогою ігор можна зацікавити, активізувати діяльність учнів, мотивувати дітей до подальшого вивчення англійської мови.

Література:

1. Александров А. П. Педагогическая энциклопедия / А. П. Александров. Т. 2. – М. : Советская энциклопедия, 1965. – 911 с.

2. Негневицкая Е. И. Иностранный язык для самых маленьких: вчера, сегодня, завтра / Е. И. Негневицкая // Иностранные языки в школе. – 1987. – №6. – С.57.
3. Тарнопольський О. Б. Методика проведення рольових та ділових ігор у навчанні іноземних мов / О. Б. Тарнопольський. – Дніпропетровськ : Видавництво ДУЄП, 2003. – 249 с.
4. Ушинський К. Д. Вибрані твори / К. Д. Ушинський. – К. : Рад. школа, 1976. – 371 с.

Семиженко В. Г.*

ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ІСТОРІЇ ЗАСОБАМИ МУЗЕЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Стаття розкриває роль і місце музейної педагогіки в процесі формування ключових компетентностей учнів з історії на прикладі музею історії Олешківської спеціалізованої I–III ступенів школи № 2 з поглибленим вивченням іноземних мов.

Актуальність теми полягає в необхідності реалізації можливостей музейної педагогіки для формування комунікативної, соціальної, хронологічної, просторової, аксіологічної, інформаційної компетентностей людини полікультурного суспільства, здатної до саморозвитку й самоосвіти, яка здатна цінувати надбання національної та світової культури; отримувати необхідні знання альтернативним шляхом.

Метою нашої роботи є дослідження процесу формування компетентностей учнів з історії засобами музейної педагогіки.

Стрімке, неординарне, креативне й інформаційно насичене XXI ст. ставить перед освітою вимогу виховання відповідальної особистості, яка здатна до самоосвіти й саморозвитку, уміє критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, використовувати набуті знання й уміння для творчого розв’язання проблем, а отже вимагає формування життєвих компетенцій учнів, необхідних для забезпечення повноцінного функціонування суспільства та реалізації особистісних інтересів особистості.

Компетентнісний підхід активно досліджується у вітчизняному та зарубіжному науково-педагогічному просторі. Загальні теоретичні положення щодо реалізації компетентнісного підходу в освіті розглядаються у роботах Н. Бібік, О. Бондаревської, І. Єрмакова, І. Зимньої, О. Локшиної, О. Овчарук, О. Пометун, О. Савченко, В. Сєрікова, Л. Сохань, О. Сухомлинської, Л. Хоружої, А. Хуторського. Окремі питання методики формування предметних компетенцій учнів розглядаються у працях К. Баханова, О. Кучер, А. Старєвої, І. Родигіної, Г. Фреймана, С. Шишова. Питання змісту та організації шкільної історичної освіти на основі компетентнісного підходу, формування предметно-історичних компетенцій учнів досліджують К. Баханов, А. Булда, Т. Ладиченко, О. Турянська, О. Удод та ін.

* © ***Семиженко В. Г.***